

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE

PUBLISKAIS PĀRSKATS
2014

Cienījamais lasītāj!

Rūpnieciskā īpašuma sistēmas pamati Latvijas Republikā meklējami tālajā 1920. gadā, kad savu darbību uzsāka Patentu valde. Jau tad Latvijas izgudrotāji apzinājās savu izgudrojumu vērtību un izmantoja rūpnieciskā īpašuma aizsardzības iespējas.

Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas savu darbību atsāka arī Patentu valde. Vairāk nekā divdesmit trīs gadus Patentu valde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā. Patenti, preču zīmes, dizainparaugi, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas – visi šie rūpnieciskā īpašuma objekti tiek reģistrēti Latvijas Republikas Patentu valdē un līdz ar to ir aizsargāti Latvijas teritorijā. Taču globalizācija, Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā, starptautiskās tirdzniecības nozīmes palielināšanās, kā arī Latvijas ekonomiskā attīstība ir būtiski faktori, kas tieši ietekmē rūpnieciskā īpašuma jomu Latvijā. Rūpnieciskais īpašums vairs nav tikai nacionāla vai reģionāla, bet gan globāla vērtība, ko ne tikai var, bet bieži vien arī ir nepieciešams aizsargāt daudzās valstīs un reģionos.

Patentu valdes darbinieku profesionalitāte, pieredze un nesavtīgs ikdienas darbs ir nodrošinājis iestādei noteikto funkciju efektīvu izpildi, ko apstiprina sabiedrības paustais vērtējums dažādās kampaņās, atzīstot Patentu valdi par sabiedrībai īpaši draudzīgu valsts pārvaldes iestādi, kā arī sniedzot pozitīvas atbildes klientu apmierinātības aptaujās.

Rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības uzdevumi var tikt pilnvērtīgi sasniegti, ja sabiedrība kopumā izprot šo tiesību reģistrācijas sniegtās priekšrocības un apzinās pārkāpumu sekas. Tāpēc 2014. gadā tika ieguldīts būtisks darbs sabiedrības izpratnes par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību veicināšanā – šajā laikā organizējot 34 pasākumus dažādās Latvijas vietās.

Aizvadītajā gadā īpaši pozitīvi ir vērtējama Rūpnieciskā īpašuma likuma projekta izskatīšana Saeimā. Likuma izstrāde tika aizsākta jau 2008. gadā, bet Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu galīgajā lasījumā plānots pieņemt līdz 2015. gada vidum. Ar šo likumu papildus rūpnieciskā īpašuma speciālajiem likumiem paredzēts noteikt vienotas procedūras un tiesiskās attiecības rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā. Tiek iesaistīti visi nepieciešamie resursi, lai izstrādātu un saskaņotu likumam pakārtotos normatīvos aktus un normas īstenotu dzīvē.

2015. gads Latvijai ir starptautiski nozīmīgs laiks, jo līdz 30. jūnijam Latvija ir prezidējošā valsts Eiropas Savienības Padomē. Arī Patentu valdei šis ir īpaši darbīgs laiks, jo jāvada sarunas 28 valstu kolēģu starpā, lai panāktu vienošanos par tiesību aktu paketi Eiropas Savienības preču zīmju sistēmas modernizācijai un vienota komercnoslēpuma regulējuma izstrādei.

Marks Tvens ir norādījis, ka valsts bez laba patentu tiesiskā regulējuma ir kā krabis, kas nevar virzīties citādi kā tikai uz sāniem vai atpakaļ. Tāpēc 2015. gadā daudz puļu turpināsim veltīt sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai. Viens no aktuāliem virzieniem ir saistīts ar informācijas tehnoloģiju programmatūras modernizāciju un ieviešanu, tādējādi uzlabojot esošās datubāzes, pieejamās informācijas un dokumentu aprites sistēmas. Pēdējā gada laikā jau ir izstrādātas un ieviestas preču zīmju un dizainparaugu elektroniskās pieteikumu iesniegšanas sistēmas. Pieteicēji ir atzinīgi novērtējuši tiešsaistes pieteikšanas iespēju un izmanto to arvien biežāk. Arī turpmāk tiks veikti nepieciešamie pasākumi nacionālo patentu kvalitātes uzlabošanai un preču zīmju pieteikumu ekspertīzes pilnveidei, kā arī Apelācijas padomes darba efektīvizēšanai.

Patentu valdes direktors
Sandris Laganovskis

SATURS

1. Pamatinformācija par Patentu valdi	4
Juridiskais statuss	4
Funkcijas, uzdevumi un pakalpojumi.....	4
Struktūra	4
2. Finanšu resursi	6
3. Patentu valdes darbības rezultāti un to izvērtējums	7
Rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācija un ar to saistītās procedūras	7
Informācijas pakalpojumi.....	8
Nozari regulējošo normatīvo aktu izstrāde un pilnveidošana.....	9
Starptautiskā sadarbība.....	10
4. Personāls	12
5. Komunikācija ar sabiedrību	14
Sabiedrības informēšana un izglītošana	14
Sadarbība ar nevalstisko sektoru	15
6. Darbības prioritātes 2015. gadam.....	16

PAMATINFORMĀCIJA PAR PATENTU VALDI

JURIDISKAIS STATUSS

Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas Latvijas Republikas Patentu valde (turpmāk – Patentu valde) darbību atsāka 1992. gada 2. martā.

Patentu valde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde ar normatīvajos aktos noteiktu kompetenci rūpnieciskā īpašuma jomā. Patentu valdes uzdevumi noteikti Patentu likumā (23. pants) un Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2004. gada 23. novembra noteikumos Nr. 952 „Patentu valdes nolikums”.

FUNKCIJAS, UZDEVUMI UN PAKALPOJUMI

Patentu valde īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā, nodrošinot rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju un reģistru ziņu publikāciju savā oficiālajā izdevumā, kā arī veicinot izpratni par šo tiesību aizsardzību valstī.

Īstenojot Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos un Latvijas normatīvajos aktos paredzētās valsts rūpnieciskā īpašuma iestādes funkcijas, Patentu valde pieņem un izskata personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veic pieteikumu ekspertīzi, piešķir patentus, reģistrē preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas un kārtu attiecīgos valsts reģistrus.

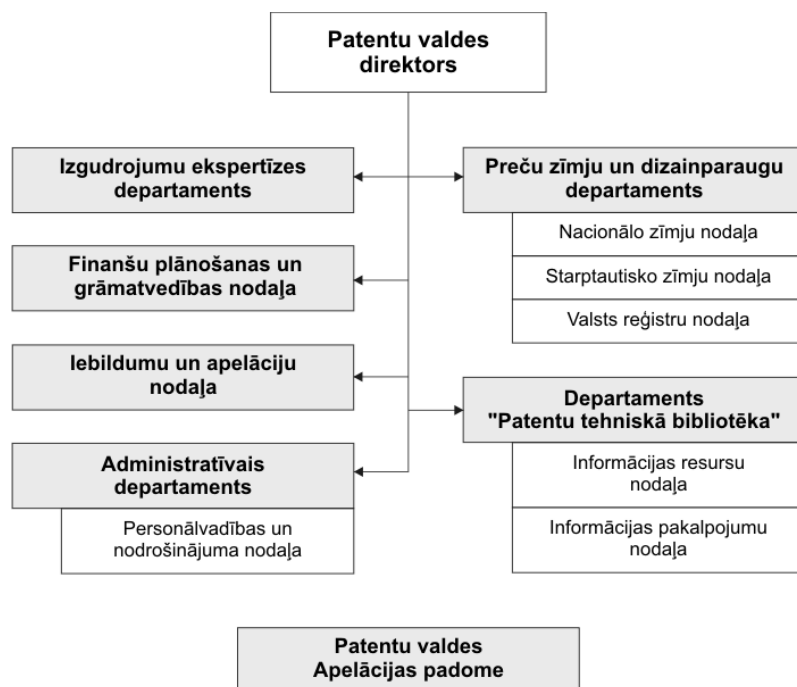
Patentu valde savas kompetences ietvaros sniedz priekšlikumus normatīvo aktu projektu izstrādei, rīko profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus, konsultē juridiskās un fiziskās personas rūpnieciskā īpašuma jautājumos un sniedz citus informācijas pakalpojumus – veic patentu, preču zīmju, dizainparaugu un tehniskās informācijas meklējumus, veido datubāzes par rūpnieciskā īpašuma un autortiesību aizsardzību, nodrošina brīvpieeju grāmatām un periodiskajiem izdevumiem par intelektuālā īpašuma jautājumiem, veido patentu dokumentācijas krājumu Latvijā, kā arī organizē mācību seminārus un citus pasākumus.

STRUKTŪRA

Patentu valdes struktūru, darba organizāciju un struktūrvienību kompetenci nosaka 2012. gada 18. oktobra iekšējais normatīvais akts Nr. 9-1/13-2012 „Patentu valdes reglaments”.

Iestādes darbu vada direktors, kuru saskaņā ar MK 2003. gada 29. aprīļa noteikumiem Nr. 243 „Tieslietu ministrijas nolikums” ieceļ amatā tieslietu ministrs.

Patentu valdes struktūrvienības ir departamenti, to nodaļas un patstāvīgās nodaļas, kas nodrošina Patentu valdei deleģēto funkciju un uzdevumu izpildi.

Saskaņā ar Patentu likumu (25. pants) un MK 2005. gada 23. augusta noteikumiem Nr. 623 „Patentu valdes Apelācijas padomes nolikums” Patentu valdē darbojas koleģiāla lēmējinstītūcija – Apelācijas padome.

Apelācijas padomes darbības atbalstam un veicināšanai 2008. gadā Patentu valdē izveidoja Iebildumu un apelāciju nodaļu.

FINANŠU RESURSI

Iestādes budžetu 2014. gadā veidoja pamatbudžeta apakšprogramma 06.02.00 „Rūpnieciskā īpašuma aizsardzība” un 96.00.00 „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā”.

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2014. gadam” un grozījumiem, kas veikti saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem, Patentu valdei apstiprināti resursi izdevumu segšanai 1 899 958 *euro* apmērā. Izdevumu budžeta izpilde pārskata periodā 1 867 859 *euro*, t.sk.: atalgojums, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas – 963 081 *euro*, ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie kārtējie izdevumi – 373 262 *euro*, izdevumi kapitālieguldījumiem – 183 337 *euro*, izdevumi starptautiskās sadarbības ietvaros – 348 179 *euro*.

Patentu valdei apstiprinātie finanšu līdzekļi un to izlietojums 2013. un 2014. gadā (*euro*)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2013. gadā (faktiskā izpilde)	2014. gadā	
			gada plāns	faktiskā izpilde
1.	resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 883 676	1 899 958	2 158 152
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	565 271	406 511	666 917
1.2.	dotācijas	1 317 655	1 493 447	1 491 235
2.	izdevumi (kopā)	1 731 056	1 899 958	1 867 859
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 536 544	1 714 186	1 684 522
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 295 087	1 366 006	1 336 343
2.1.2.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	241 457	348 180	348 179
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	194 512	185 772	183 337

2014. gadā valsts pamatbudžetā iemaksātas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nodevas 2 300 789 *euro* apmērā.

Paredzētie ieņēmumi un izdevumi 2015. gadā

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2014. gadā (faktiskā izpilde)	2015. gada plāns
1.	resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 158 152	2 090 081
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	666 917	481 401
1.2.	dotācijas	1 491 235	1 608 680
2.	izdevumi (kopā)	1 867 859	2 090 081
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 684 522	1 927 875
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 336 343	1 443 646
2.1.2.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	348 179	484 229
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	183 337	162 206

2015. gadā valsts pamatbudžetā paredzēts iemaksāt rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nodevas 2 299 801 *euro* apmērā.

PATENTU VALDES DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REĢISTRĀCIJA UN AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS

Tiesības uz rūpniecisko īpašumu Latvijā iegūst ar rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, kas atbilstoši rūpnieciskā īpašuma normatīvajiem aktiem veikta Patentu valdē (nacionālās procedūras kārtībā).

2014. gadā nacionālās procedūras kārtībā saņemti 107 patentu pieteikumi izgudrojumu aizsardzībai (par 54 % mazāk nekā 2013. gadā) un 42 pieteikumi papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai (par 50 % vairāk nekā 2013. gadā), 36 dizainparaugu reģistrācijas pieteikumi, kuros ietverti 78 dizainparaugi, (par 45 % mazāk pieteikumu nekā 2013. gadā) un 1474 preču zīmju reģistrācijas pieteikumi (par 1 % vairāk nekā 2013. gadā).

Pēc pieteikumu izskatīšanas tika piešķirti 144 patenti izgudrojumu aizsardzībai (par 6 % vairāk nekā 2013. gadā) un 25 papildu aizsardzības sertifikāti (par 108 % vairāk nekā 2013. gadā), kuri ir balstīti uz Eiropas patentiem, veiktas 1234 preču zīmju reģistrācijas (par 14 % mazāk nekā 2013. gadā) un 33 dizainparaugu reģistrācijas (par 47 % mazāk nekā 2013. gadā; aizsardzība piešķirta pavisam 75 dizainparaugiem, jo daudzos pieteikumos ietverti vairāki dizainparaugi).

2014. gadā Patentu valdē iesniegto patentu un dizainparaugu pieteikumu skaits, salīdzinot ar 2013. gadu, ir būtiski samazinājies. Patentu pieteikumu skaita samazinājumu var izskaidrot ar to, ka samazināti Eiropas Savienības (ES) fondu maksājumi augstskolām un zinātniskajiem institūtiem, kas ir Latvijas galvenie pieteicēji, un ar to, ka vēl nav apstiprināti projekti jaunajam ES budžeta periodam (2014-2020). Savukārt dizainparaugu pieteikumu skaita samazinājumu var izskaidrot ar to, ka pieteicēji dod priekšroku Kopienas dizainparauga reģistrācijai, tādējādi iegūstot izņēmuma tiesības visā ES teritorijā. Arī valsts rūpniecības attīstības līmenis ir viens no faktoriem, kas varētu ietekmēt patentu, preču zīmju un dizainparaugu pieteikumu un reģistrāciju skaita pieaugumu.

Izņēmuma tiesības Latvijā var iegūt arī, veicot rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju atbilstoši Latvijai saistošo starptautisko līgumu un Eiropas Savienības tieši piemērojamo normatīvo aktu normām. Statistikas dati rāda, ka pieteicēji labprāt izmanto šo iespēju.

2014. gadā uz Eiropas Patentu iestādes piešķirto patentu pamata, atbilstoši īpašajam nolīgumam starp Latviju un Eiropas Patentu organizāciju, uz Latviju tika attiecināti 110 Eiropas patenti (par 3 % vairāk nekā 2013. gadā), bet saskaņā ar Eiropas Patentu konvenciju tika apstiprināti 1034 Eiropas patenti (par 4 % vairāk nekā 2013. gadā).

Madrides Savienības ietvaros aizsardzību Latvijā ieguvušas 1600 preču zīmes (par 17 % mazāk nekā 2013. gadā). Latvijas pieteicēji, izmantojot Patentu valdes starpniecību, starptautiskajai reģistrācijai pieteica 159 preču zīmes (par 35 % vairāk nekā 2013. gadā).

Saskaņā ar Hāgas nolīguma Ženēvas aktu uz Latviju attiecinātas 29 dizainparaugu reģistrācijas (par 17 % mazāk nekā 2013. gadā; aizsardzība piešķirta pavisam 139 dizainparaugiem).

Latvijas pieteicēju iesniegto un Iekšējā tirgus saskaņošanas birojā (ITSB) reģistrēto Kopienas dizainparaugu skaits 2014. gadā – 73, kas salīdzinājumā ar 2013. gadu gandrīz trīskāršojies (2013. gadā – 27). To skaitā ar Patentu valdes starpniecību sagatavoti un ITSB nosūtīti 10 dizainparaugu reģistrācijas pieteikumi. Jāatzīmē, ka sniegto konsultāciju skaits pieteikumu sagatavošanā ir ievērojami lielāks.

2014. gadā no Latvijas ITSB iesniegti 159 Kopienas preču zīmju reģistrācijas pieteikumi, un reģistrētas 127 zīmes (salīdzinājumam 2013. gadā – 118 pieteikumi un 103 reģistrētas preču zīmes).

Pārskata periodā saņemti arī 27 no ITSB pārsūtīti iesniegumi par Kopienas preču zīmes pārveidi (konversiju) par preču zīmes pieteikumu Latvijā (par 25 % mazāk nekā 2013. gadā).

Rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Patentu valde uztur un kārtoti Patentu reģistru (kas ietver arī papildu aizsardzības sertifikātus), Preču zīmju reģistru, Dizainparaugu reģistru un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju reģistru. Kopumā pārskata periodā izdarīti 4836 grozījumi preču zīmju reģistrā, 1515 – patentu reģistrā un 164 – dizainparaugu reģistrā.

Patentu valde uztur arī profesionālo patentpilnvaroto reģistru un organizē profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenu saskaņā ar MK 2011. gada 26. aprīļa noteikumiem Nr. 317. 2014. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, eksāmens notika divas reizes – maijā un novembrī, to pavisam nokārtoja 4 pretendenti. Patentpilnvaroto reģistrā izdarīti 18 grozījumi.

Reģistru ierakstus un rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktās ziņas, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, publicē Patentu valdes oficiālajā izdevumā „Izgudrojumi, Preču Zīmes un Dizainparaugi”. Gada laikā publicēti 12 izdevuma numuri. Šīs publikācijas pieejamas PDF formātā Patentu valdes vietnē (www.lrpv.gov.lv) sadaļā „Oficiālais izdevums”.

Ar Patentu valdes darbu cieši saistīta Apelācijas padomes darbība, kura rūpnieciskā īpašuma likumos noteiktajā kārtībā izskata strīdus patentu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju jomā. Tādēļ viena no Patentu valdes 2014. gada prioritātēm bija Apelācijas padomes darba efektīvizēšana ar mērķi mazināt iekavējumu iebildumu un apelāciju izskatīšanā. Lai šo mērķi īstenotu, Patentu valdē 2014. gada pavasarī uz laiku tika pieņemti divi jauni darbinieki un vēl divi aizvietoja prombūtnē esošos darbiniekus. Tas gan radīja būtisku slodzes pieaugumu pieredzējušajiem Apelācijas padomes locekļiem, jo bija nepieciešams šos darbiniekus apmācīt.

Pasākumi ir attaisnojušies, jo Apelācijas padome 2014. gadā kopumā izskatīja 117 lietas (no tām 113 bija iebildumu lietas un 4 apelāciju lietas), kas ir par 23 lietām vairāk nekā 2013. gadā. Šajā pārskata periodā ir sagatavoti 107 rakstveida lēmumi, kas ir par 12 lēmumiem vairāk nekā 2013. gadā. Apelācijas padomes locekļi arī pārstāv Patentu valdi administratīvajā tiesā iebildumu un apelāciju lēmumu pārsūdzības lietās. 2014. gadā tiesā izskatītas 15 lietas, no kurām divās lietās lietvedība apturēta, bet 11 lietās Apelācijas padomes lēmumi atstāti spēkā.

Kaut arī 2014. gada laikā ir būtiski samazināts iekavējums Apelācijas padomes strīdu izskatīšanā un laiks no iebilduma iesniegšanas līdz tā izskatīšanai pašlaik ir gada robežās (pirms tam šis periods pārsniedza pat pusotru gadu), tomēr, iekams nav stājies spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums, kurā būs ietverts jauns regulējums par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomi, ir svarīgi turpināt darbu pie Apelācijas padomes lietu uzkrājumu samazināšanas. Joprojām svarīgs uzdevums ir jauno darbinieku apmācība – sākot darbu iebildumu un apelāciju nodaļā, tiem nebija priekšzināšanu rūpnieciskā īpašuma jomā.

INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI

Patentu valdes departaments „Patentu tehniskā bibliotēka” (Bibliotēka) 2014. gadā turpināja īstenot rūpnieciskā īpašuma informatīvās vides pilnveidošanas uzdevumus.

Bibliotēkas krājumu veido Latvijas un dažādu pasaules valstu izgudrojumu patentu, preču zīmju un dizainparaugu publikācijas. Pārskata periodā informācijas krājums papildināts ar vienu miljonu 72 tūkstošiem eksemplāru.

Bibliotēkas lasītavā tiek nodrošināta brīvpieeja krājumā esošajām grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, uzzīņu literatūrai un normatīvajiem aktiem ne vien par rūpnieciskā īpašuma, bet arī autortiesību jautājumiem. Pieejamas arī patentu, preču zīmju, dizainparaugu un daudznozaru datubāzes, kā arī citas Bibliotēkas veidotās un abonētās datubāzes.

2014. gadā lietotāji Bibliotēku apmeklēja 726 reizes, tika izsniegta 14 631 vienība. Neskaitot pieteicēju ikdienas konsultēšanu Patentu valdes galvenajā ēkā, pārskata periodā Bibliotēkas apmeklētājiem sniegta 662 uzziņas un konsultācijas, veikti 60 izvērsti informācijas meklējumi

rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā. Notikušas 204 lasītāju individuālās apmācības elektronisko resursu izmantošanā.

NOZARI REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE UN PILNVEIDOŠANA

Pārskata periodā Patentu valdes speciālisti sadarbībā ar Tieslietu ministriju un citām institūcijām ir veikuši ievērojamu darba apjomu Patentu valdes kompetencē esošo normatīvo aktu pilnveidošanā.

Turpinājās darbs pie likumprojekta „Rūpnieciskā īpašuma likums”. Tas izstrādāts, pamatojoties uz MK 2009. gada 4. augusta rīkojumā Nr. 534 „Par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes koncepciju” 3.1. punktā iekļauto uzdevumu. Likuma mērķis ir radīt tiesiskos priekšnoteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu efektīvai reģistrācijai un ar to saistītu strīdu risināšanai, paredzot šim nolūkam nepieciešamās institūcijas, nosakot to kompetenci un darbības pamatprincipus. Likums regulēs Patentu valdes un Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes institucionālos pamatus un procedūras, pārstāvību šajās institūcijās un profesionālo patentpilnvarnieku darbības pamatus.

2014. gada 10. oktobrī 11. Saeima likumprojektu atbalstīja otrajā lasījumā. Saeima atbalstīja arī likumprojekta nosaukuma maiņu šādā redakcijā: „Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums”. Saskaņā ar Saeimas kārtības rullī 39. panta otro daļu 12. Saeima 2014. gada 19. novembrī nolēma turpināt likumprojekta izskatīšanu (Nr. 43/Lp12) un noteica termiņu priekšlikumu iesniegšanai uz otro lasījumu līdz 2014. gada 19. decembrim. Tiek plānots, ka likumprojekts stāsies spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Vienlaikus ar grozījumiem rūpnieciskā īpašuma speciālajos likumos saistībā ar Komerčķīlas likuma jauno regulējumu veikti arī grozījumi, kas nodrošina iespēju preču zīmju un dizainparaugu reģistrācijas pieteikumus iesniegt tiešsaistē un autentificēties, izmantojot vienotajā valsts un pašvaldību portālā www.latvija.lv pieejamos autentifikācijas līdzekļus. Attiecībā uz pieteikumu iesniegšanu tiešsaistē grozījumi likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” stājās spēkā 2014. gada 1. augustā, savukārt grozījumi Dizainparaugu likumā – 2015. gada 1. janvārī.

Grozījumi, kas attiecas uz komerčķīlu regulējumu, likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm”, Dizainparaugu likumā, Patentu likumā un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likumā stājās spēkā 2015. gada 1. janvārī. Jaunais Komerčķīlas likuma regulējums pielīdzina Latvijas reģistros ietvertos rūpnieciskā īpašuma tiesību objektus (preču zīmes, dizainparaugus, izgudrojumu patentus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas) reģistrācijai pakļautām kustamām lietām (piemēram, transportlīdzekļiem) un nosaka, ka rūpniecisko īpašumu var iekļāt vienīgi kā komerčķīlu.

Saistībā ar grozījumiem Komerčķīlas likumā un likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” attiecībā uz preču zīmju iekļāšanu izstrādāti grozījumi MK 2008. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 225 „Noteikumi par valsts nodevu par preču zīmju tiesisko aizsardzību”, kas izslēdz iepriekšējo nodevu par preču zīmes iekļāšanu Patentu valdē un paredz jaunu nodevu par komerčķīlas atzīmes reģistrāciju. Noteikumu projekts izsludināts Valsts sekretāru sanāsmē 2014. gada 4. decembrī.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārskata periodā Patentu valde turpināja veikt pienākumus, kas Latvijas Republikai kā dalībvalstij izriet no starptautiskajām konvencijām un līgumiem rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, pārstāvēja Latviju daudzās institūcijās un pasākumos, kā arī attīstīja divpusēju sadarbību ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām. Iespēju robežās Patentu valdes darbinieki piedalījās Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO), Eiropas Patentu organizācijas (EPO), Eiropas Patentu iestādes (EPI), Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un dizainparaugi) (ITSB) un attiecīgo dalībvalstu iestāžu savstarpējās koordinācijas pasākumos, kas vērsti uz rūpnieciskā īpašuma tiesību starptautiskā, reģionālā un Eiropas Savienības regulējuma pilnveidošanu un iestāžu darbības tālāku attīstību.

Patentu valdei izveidojusies laba sadarbība ar EPI un ITSB. Šo starptautisko institūciju piedāvātie projekti (patentu, preču zīmju un dizainparaugu jomā) ļauj Patentu valdei uzlabot pakalpojumu kvalitāti, kā arī ieviest jaunus pakalpojumus.

Sadarbības ietvaros ar EPI Patentu valde regulāri nosūta uz EPI Latvijas patentu A un B publikāciju bibliogrāfiskos datus, lai ievietotu tos *Worldwide Espacenet* datubāzē. Tas nodrošina efektīvas meklēšanas iespējas pēc dažādiem parametriem (starptautiskās patentu klasifikācijas indeksa, atslēgvārdiem, izgudrotāja, īpašnieka, patenta numura vai pieteikuma numura) un ļauj citu valstu interesentiem iegūt informāciju par inovāciju aktivitātēm Latvijā.

2014. gada novembrī sadarbībā ar EPI pabeigta projekta *PATNET* realizācija, kas nodrošina drošu elektronisku komunikāciju un datu apmaiņu starp EPO dalībvalstu nacionālajām iestādēm un EPI.

2014. gada 9. decembrī Patentu valde un EPI parakstīja divpusējās sadarbības plānu patentu jomā uz trim gadiem. Šajā plānā Patentu valde un EPI ir vienojušās par vairākiem projektiem, kuru mērķis ir Eiropas patentu tīkla attīstība.

Sadarbība starp Patentu valdi un ITSB uzsākta 2001. gadā, kad tika noslēgts abu iestāžu Saprašanās memorands. Kopš 2011. gada Patentu valde ar ITSB ik gadu slēdz Sadarbības līgumu un Divpusējo sadarbības līgumu Kopienas preču zīmju un Kopienas dizainparaugu jomā.

2014. gada pēdējā ceturksnī ieviesta ITSB Sadarbības fonda ietvaros izstrādātā preču zīmju elektroniskā pieteikumu iesniegšanas sistēma, līdz ar to no 2014. gada 29. septembra Patentu valdes vietnē ir nodrošināta iespēja tiešsaistē iesniegt preču zīmes reģistrācijas pieteikumu Latvijā.

Pārskata periodā turpinājās darbs pie dizainparaugu elektroniskās pieteikumu iesniegšanas sistēmas izstrādes. Tika uzsākta modernizētu preču zīmju un dizainparaugu informācijas sistēmu ieviešana. ITSB Sadarbības fonda ietvaros ieviests prognozēšanas rīks, kas, pamatojoties uz tajā ievadītajiem statistikas datiem, ļauj prognozēt preču zīmju un dizainparaugu pieteikumu skaitu, tādējādi atvieglojot iestādes budžeta un resursu plānošanu.

Savukārt viena no būtiskākajām Patentu valdes prioritātēm 2015. gadam ir patentu informācijas sistēmas izveide. Šī sistēma nodrošinās elektroniski pieejamu patentu datubāzi un elektronisko pakalpojumu sniegšanu patentu jomā, piemēram, iespēju veikt meklējumus Latvijas patentu datubāzē, kā arī iesniegt patentu pieteikumus elektroniski. Lai to ieviestu, tiks īstenots projekts Eiropas Reģionālās attīstības fonda ietvaros. Pamatojoties uz MK akceptēto informatīvo ziņojumu „Par pasākumiem, kurus paredzēts īstenot Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam turpmākās rīcības plānojuma uzdevumu 3.1. „Publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveide” un 3.2. „Publiskās pārvaldes pakalpojumu elektronizācija” ietvaros”, šīs informācijas sistēmas izveide ir augstas prioritātes attīstības pasākums.

Ar mērķi veidot kopēju praksi, 2011. gadā ITSB kopā ar dalībvalstu iestādēm sāka realizēt Konverģences programmu, lai vienotos par kopīgiem principiem tajās jomās, kurās Eiropas Savienības

intelektuālā īpašuma iestādes īsteno praksi, kas atsevišķās detaļās atšķiras. Konverģences programma veicina darbu pie kopīgiem IT rīkiem, kas tiek veikts Sadarbības fonda ietvaros.

Patentu valdes darbinieki piedalījās WIPO rīkotajos pasākumos un darba grupās – Nicas Savienības (Nicas nolīgums par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju zīmju reģistrācijai) sagatavošanas darba grupas sesijā, Preču zīmju, dizainparaugu un ģeogrāfisko norāžu pastāvīgās komitejas sesijās, Madrides sistēmas (Madrides nolīgums par zīmju starptautisko reģistrāciju un Madrides nolīguma par zīmju starptautisko reģistrāciju protokols) pilnveidošanas darba grupas sesijā, Hāgas vienošanās par dizainparaugu starptautisko reģistrāciju darba grupas sesijā, Attīstības un intelektuālā īpašuma komitejā, Tiesību īstenošanas komitejā, WIPO Ģenerālajā asamblejā, kā arī dažādās ITSB un EPI saziņas sanāksmēs, kas norisinājās pārskata periodā.

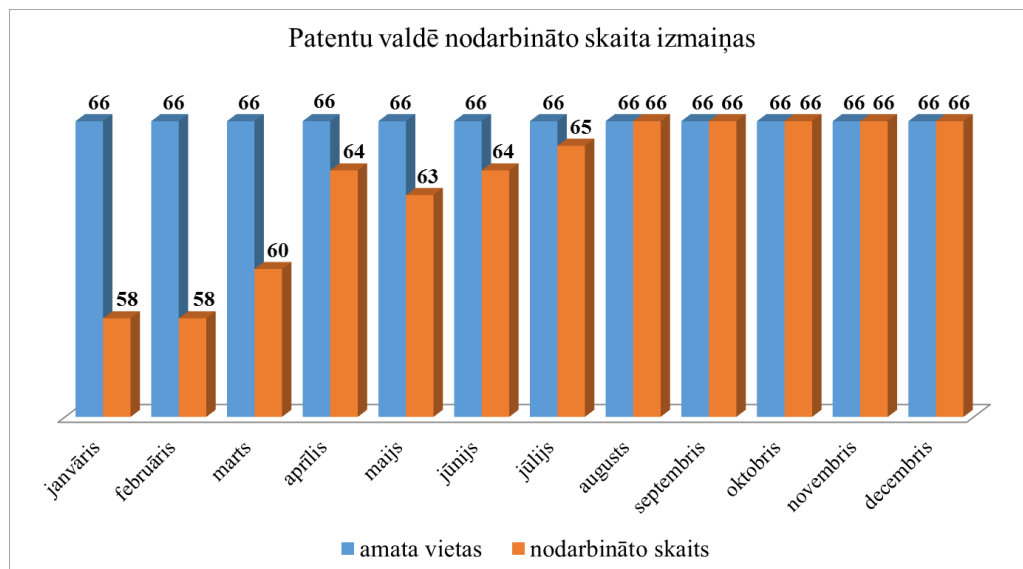
2014. gadā Patentu valdes pārstāvji piedalījās Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centra (Observatorija) rīkotajās sanāksmēs, kā arī sniedza atbalstu un informāciju dažādu rīku, pētījumu un aktivitāšu īstenošanai. Observatorija ir publiskā un privātā sektora ekspertu un ieinteresēto pušu sadarbības tīkls, kura mērķis ir veicināt un atbalstīt valsts iestāžu, privātā sektora un Eiropas Savienības iestāžu pasākumus cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem. Viens no Observatorijas pamatuzdevumiem ir izstrādāt inovatīvus elektroniskos rīkus, lai palīdzētu tiesību piemērošanas iestādēm cīņā pret preču viltotājiem.

2014. gada 16. decembrī Patentu valde palīdzēja rīkot Observatorijas izstrādātās *Enforcement* datubāzes prezentāciju muitas un policijas pārstāvjiem Latvijā.

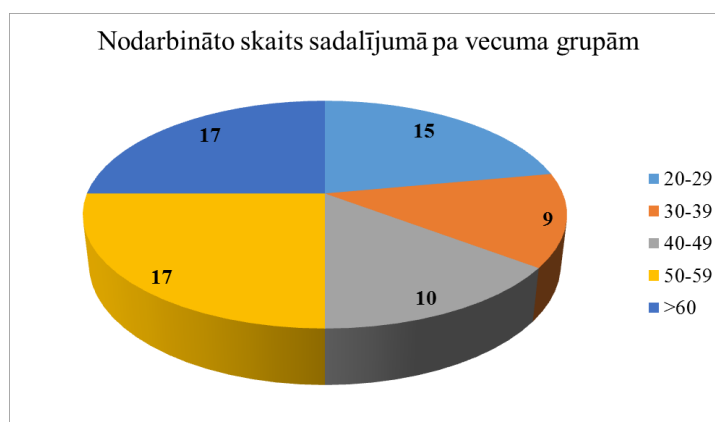
PERSONĀLS

2014. gadā Patentu valdē bija 66 amata vietas, faktiskais nodarbināto skaits – 64 (vidēji).

Personāla mainība salīdzinājumā ar 2013. gadu ir samazinājusies par 0,1 %. 2014. gadā darba tiesiskās attiecības iestādē pārtrauca 4 darbinieki, bet darbu uzsāka 8.

Pārskata periodā Patentu valdē strādāja 58 sievietes un 10 vīrieši.

Kvalitatīvu uzdevumu izpildi un iestādes attīstību nodrošina profesionāls personāls. No 68 iestādes darbiniekiem četriem ir doktora grāds, 30 – maģistra grāds, 27 – augstākā izglītība, 1 – pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība, 1 – vidējā speciālā izglītība un 5 darbiniekiem – vidējā izglītība.

Nodarbinātie pastāvīgi pilnveido profesionālās zināšanas un iemaņas savā ikdienas darbā, iespēju robežās arī vietējā un starptautiska līmeņa mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un darba grupās.

2014. gadā iestādes darbinieki papildinājuši zināšanas Valsts administrācijas skolas, Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sekretariāta, Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretariāta, Eiropas Publiskās administrācijas institūta organizētajos semināros mācību programmas sagatavošanās Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē ietvaros.

Ar Eiropas Patentu iestādes finansiālu atbalstu īstenota angļu valodas apmācība 34 Patentu valdes darbiniekiem Valsts administrācijas skolas organizētā mācību kursa ietvaros. Viens darbinieks papildināja franču valodas zināšanas.

Pārskata periodā veikta ikgadējā darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšana. Kopumā novērtēti 58 nodarbinātie. Vērtējumu „teicami” saņēma 36 nodarbinātie, „ļoti labi” – 17, „labi” – 5. Novērtēšanas rezultāti tiek izmantoti, papildinot darbinieku amatu aprakstus un nosakot mācību vajadzības.

Darbinieku profesionalitāti novērtējusi arī Tieslietu ministrija, piešķirot Goda diplomu par ilggadēju, godprātīgu un priekšzīmīgu darba pienākumu pildīšanu Patentu valdes Finanšu plānošanas un grāmatvedības nodaļas vadītājai Diānai Bojārei.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA

Sabiedrības informēšanas un izglītošanas nolūkos noorganizēti 34 pasākumi, t.sk. 22 semināri, 4 patentpilnvaroto konsultācijas („Patentu klīnika”). Turklāt Patentu valde tika pārstāvēta astoņās izstādēs – sešās starptautiskajās izstādēs: „Baltic Fashion and Textile Riga”, „Riga Food”, „Design Isle”, „MINOX”, „Vide un Enerģija”, „Tech Industry”, kā arī Uzņēmēju dienās Jelgavā un Valmierā. Minēto pasākumu laikā Patentu valdes stendu apmeklēja un informāciju saņēma vairāk nekā tūkstošs interesentu – mazie un vidējie uzņēmēji, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu un zināšanu pārneses centru speciālisti, nevalstisko organizāciju pārstāvji, intelektuālā īpašuma pasniedzēji, studenti, zinātnieki, patentpilnvarotie un citi interesenti. Baltijas reģiona modes un tekstila industrijas izstādes „Baltic Fashion and Textile Riga 2014” ietvaros Patentu valde rīkoja semināru „Intelektuālais īpašums modes un tekstila jomā. Komercializācija”.

Patentu valdes speciālisti paralēli saviem tiešajiem darba pienākumiem uzstājās kā lektori un sniedza konsultācijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras rīkotajos pasākumos, Rīgas Tehniskās universitātes doktorantiem, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studentiem, Latvijas Universitātes Atomfizikas un spektroskopijas institūta, Astroloģijas institūta, Ģeodēzijas un ģeoinformātikas institūta pētniekiem, Alberta koledžas studentiem, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas mācību spēkiem, Daugavpils un Rēzeknes novada uzņēmējiem un studentiem.

Sabiedrības informēšana un izglītošana veikta ne tikai pašu spēkiem, bet arī piesaistot starptautiskās organizācijas. 2014. gada 3. aprīlī sadarbībā ar Pasaules intelektuālā īpašuma organizāciju (WIPO) un Iekšējā tirgus saskaņošanas biroju (ITSB) tika rīkots seminārs „Preču zīmju aizsardzības aktualitātes nacionālajā, Eiropas un starptautiskajā līmenī”.

2014. gada 17. februārī Patentu tehniskā bibliotēka pievienojās WIPO deponētāro bibliotēku programmai. WIPO deponētārās bibliotēkas statuss sniedz iespēju saņemt savā krājumā visas aktuālās WIPO publikācijas un iepazīstināt ar tām plašāku sabiedrību. Atzīmējot Pasaules intelektuālā īpašuma dienu, 2014. gada 24. aprīlī Patentu tehniskajā bibliotēkā tika atklāta WIPO deponētārā bibliotēka Latvijā.

2014. gada 2. oktobrī Patentu valdē notika pasākums, lai informētu sabiedrību par jaunu elektronisko rīku preču zīmju pieteikumu iesniegšanai, kurš tika izstrādāts ITSB Sadarbības fonda ietvaros.

Patentu valde arī 2014. gadā iesaistījās karjeras izglītības akcijā „Ēnu diena” un valsts pārvaldes atvērto durvju dienā, aicinot pie sevis ikvienu interesentu, lai pastāstītu par rūpnieciskā īpašuma jautājumiem, kā arī veicinātu sabiedrības izpratni par šīs jomas nozīmīgumu.

Regulāri veikta Patentu valdes vietnes aktualizēšana un pilnveidošana, sniedzot informāciju par aktualitātēm rūpnieciskā īpašuma jomā, kā arī jaunumiem iestādes aktivitātēs. Saziņai ar sabiedrību Patentu tehniskā bibliotēka uztur *Twitter* kontu @Patbib, kurā tiek publicēta informācija par aktualitātēm, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību Latvijā un pasaulē. Pašlaik kontam ir 1450 sekotāju.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Patentu valde, pamatojoties uz divpusējiem sadarbības līgumiem, jau vairākus gadus īsteno regulāru sadarbību ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru un Latvijas Dizaineru savienību.

Sadarbības līguma ar Latvijas Dizaineru savienību ietvaros Patentu valde piedalījās Rīgas starptautiskajā dizaina izstādē „Design Isle 2014”, sniedzot informāciju par preču zīmju un dizainparaugu aizsardzību, lai veicinātu dizaineru un uzņēmēju izpratni par šiem jautājumiem. Patentu valdes pārstāvis piedalījās Latvijas Dizaineru savienības organizētā konkursa „Gada balva dizainā 2014” darbu vērtēšanā un pasniedza balvu kategorijā „Rūpnieciskais dizains”.

Patentu valde un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera 2012. gadā iedibināja apbalvojumu „Gada preču zīme”, lai veicinātu uzņēmēju izpratni par preču zīmju aizsardzību un preču zīmju nozīmi komercdarbībā. Šis apbalvojums ik gadu tiek piešķirts divās nominācijās – „Gada preču zīme – Latvijai” un „Gada preču zīme – pasaulei”. 2014. gada 25. aprīlī Pasaulē intelektuālā īpašuma dienai veltītā pasākumā apbalvojumus konkursa laureātiem pasniedza jau otro reizi.

2014. gada 27. novembrī sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru tika rīkots seminārs „Komerccenoslēpumu aizsardzība”.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru palīdz efektīvi noskaidrot rūpnieciskā īpašuma nozares problēmjautājumus un meklēt to risinājumus, tāpēc Patentu valde labprāt uzrunā nevalstiskās organizācijas, kā arī atsaucas sadarbības piedāvājumiem, gan piedaloties konferencēs un semināros, gan pārrunājot aktuālos jautājumus.

DARBĪBAS PRIORITĀTES 2015. GADAM

1. Viena no būtiskākajām prioritātēm likumdošanas jomā ir likumprojekts „Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums”. Saistībā ar likumprojektā noteikto regulējumu, nepieciešams veikt grozījumus rūpnieciskā īpašuma speciālajos likumos, izstrādāt jaunus Ministru kabineta noteikumus un veikt virkni praktisko priekšdarbu likuma ieviešanai no 2016. gada 1. janvāra.

2. Noslēgt jaunu divpusēju sadarbības līgumu ar Iekšējā tirgus saskaņošanas biroju (ITSB). Turpināt iestādes IT programmatūras uzlabošanu un modernizāciju; pabeigt ITSB sadarbības fonda IT projektu realizāciju, ieviešot dizainparaugu elektronisko pieteikumu iesniegšanas sistēmu, vairākus preču zīmju un dizainparaugu e-pakalpojumus, jaunas preču zīmju un dizainparaugu informācijas sistēmas, pielāgojot un savietojot tās ar jau esošajām sistēmām.

3. Uzsākt patentu informācijas sistēmas izveidi. Šī sistēma nodrošinās elektroniski pieejamu patentu datubāzi un elektronisko pakalpojumu sniegšanu patentu jomā. Lai to ieviestu, tiks īstenots projekts Eiropas Reģionālās attīstības fonda ietvaros.

4. Latvijas prezidentūras laikā Eiropas Savienības Padomes vārdā panākt vienošanos ar Eiropas Parlamenta pārstāvjiem par Eiropas preču zīmju sistēmas reformu. Reforma modernizēs Eiropas Savienības preču zīmju sistēmu un turpinās uzlabot sadarbību starp dalībvalstu nacionālajām iestādēm un ITSB, kas atbild par preču zīmju reģistrāciju un administrēšanu Eiropas Savienības līmenī. Uzsākt sarunas ar Eiropas Parlamentu par komercnoslēpuma direktīvas projektu.

5. Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē ietvaros organizēt starptautisku konferenci par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību un Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centra Publiskā sektora pārstāvju tikšanos.

6. Sadarbībā ar Eiropas Patentu iestādi Rīgā organizēt 9. ikgadējo Eiropas Patentu organizācijas un dalībvalstu sadarbības sanāksmi.

7. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām rīkot profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus, veicinot patentpilnvaroto profesijas nostiprināšanos.

9. Rīkot seminārus uzņēmējiem, intelektuālā īpašuma pasniedzējiem, augstāko mācību iestāžu pasniedzējiem un studentiem par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem, piedalīties starptautiskajās izstādēs, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas Tehnoloģiskā centra (LTC) un Eiropas Biznesa atbalsta tīkla Latvijā (EEN-Latvija), kā arī Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) rīkotajos pasākumos.

8. Sadarbībā ar LTRK organizēt ikgadējo konkursu „Gada preču zīme”.

Latvijas Republikas Patentu valde
Cīradeles iela 7/70, Rīga, LV-1010
Tālrunis: 67 099 600
Fakss: 67 099 650
E-pasts: valde@lrpv.gov.lv
Vietne: <http://www.lrpv.gov.lv>